

Sygn. akt I CSK 638/17

POSTANOWIENIE

Dnia 27 lutego 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jan Górowski

w sprawie z wniosku B.O.-J.
przy uczestnictwie A.O.
o zniesienie współwłasności,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 27 lutego 2018 r.,
na skutek skargi kasacyjnej wnioskodawczyni
od postanowienia Sądu Okręgowego w W.
z dnia 7 kwietnia 2017 r., sygn. akt V Ca .../15,

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania jeżeli: w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 k.p.c.).

Instytucja przedsądu, jak wynika z orzecznictwa Trybunału Konstytucyjnego, jest zgodna z normami konstytucyjnymi, a także z zaleceniami Rady Europy zezwalającymi na wprowadzenie środków eliminujących dostęp do sądu najwyższego szczebla. Skarga kasacyjna służy od prawomocnego orzeczenia, ma ograniczony zasięg, a jej podstawowym celem jest ochrona interesu publicznego przez zapewnienie jednolitości wykładni i twórczy wkład Sądu Najwyższego w rozwój prawa.

W sprawie nie występuje żadna z przesłanek określonych w art. 398⁹ § 1 k.p.c., choć skarżący odwołali się do występowania w sprawie zagadnienia prawnego oraz potrzeby wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości.

Stosownie do ugruntowanego stanowiska Sądu Najwyższego, istotnym zagadnieniem prawnym jest taki problem jurydyczny, który ma znaczenie dla rozwoju prawa lub stanowi precedens dla rozstrzygnięcia podobnych spraw (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 stycznia 2005 r., I CZ 183/04, nie publ.). Powołanie się przez skarżącego na istnienie takiego zagadnienia wymaga sformułowania tego zagadnienia oraz przedstawienia argumentacji jurydycznej uzasadniającej tezę o możliwości rozbieżnych ocen prawnych z przytoczeniem przepisów prawa, na tle których ono powstało. Ponadto skarżący powinien wykazać, że ma ono ważne znaczenie dla rozpoznania lub rozstrzygnięcia sprawy (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 26 września 2005 r., II PK 98/05, OCNP 2006, nr 15-16, poz. 243, z dnia 28 listopada 2003 r., II CK 324/03, z dnia 7 czerwca 2005 r., V CSK 3/05, z dnia 13 lipca 2007 r.,

III CSK 180/07, z dnia 22 listopada 2007 r., I CSK 326/07, nie publ.). Ponadto prawidłowo sformułowane zagadnienie musi być sformułowane ogólnie w tym sensie, że nie może chodzić w nim o sposób rozstrzygnięcia sprawy (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 9 września 2004 r., II CZ 94/04, nie publ.).

Sformułowane w skardze kasacyjnej pytania choć formalne odpowiadają wyżej zasygnalizowanym wymaganiom, to w ostatecznym rozrachunku nie mają znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy. Przedmiotem rozpoznawanej sprawy jest postępowanie o zniesienie współwłasności, a nie o dział spadku, którego dotyczy bezpośrednio 686 k.p.c.

Sprawa A.O. z udziałem B. O.-J. o dział spadku po ich matce J.O. została prawomocnie rozpoznana przez Sąd Rejonowy w sprawie XVI Ns ... /06 i w wyniku apelacji B.O.-J. przez Sąd Okręgowy w W. w sprawie V Ca .../07. Działem tym objęto udział wynoszący $\frac{1}{3}$ część przedmiotowej nieruchomości i z ustalenia jego wartości na kwotę 500 000 zł wynika, że nastąpiło to ze spornym nakładem wnioskodawczynie. Nie zasądzono w tej sprawie spłaty na rzecz B.O.-J. ze względu na darowizny poczynione na jej rzecz. Wnioskodawczynie zgłosiła to samo, co obecnie roszczenie o rozliczenie w tej sprawie jej nakładu na nieruchomość działową i jednocześnie spadkową w apelacji, lecz ze względu na niezgłoszenie go przez Sądem pierwszej instancji, jako spóźnione - nie zostało ono uwzględnione przez Sąd Apelacyjny. Skoro więc podstawą rozstrzygnięcia była wartość udziału spadkowego z nakładem skarżącej i do tego udziału odniesiono wartość darowizn dokonanych na rzecz B. O.-J., to niewątpliwie A.O. w takim układzie partycypował już częściowo w tych kosztach.

Poza tym skarżąca przeoczyła, że prawomocność, tworzy nowy stan prawny pomiędzy stronami, jak też sanuje wszelkie ewentualne naruszenia prawa, którymi orzeczenie ewentualnie jest dotknięte. Wyartykułowane w sprawie zagadnienia nie mają w ostatecznym rozrachunku większego znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy gdyż roszczenie powódki zostało jednak rozpoznane merytorycznie i oddalone nie tylko na podstawie art. 618 § 3 k.p.c.

Odwołanie się do przesłanki zawartej w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. wymaga wskazania, że określony przepis prawa mimo, że budzi wątpliwości nie doczekał się należytej wykładni, bądź niejednolita jego interpretacja wywołuje rozbieżności w orzecznictwie sądów. W takim wypadku strona powinna przedstawić na czym polegają te rozbieżności, ze wskazaniem konkretnych orzeczeń (por. np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, OSNC 2002, nr 12, poz. 151). Wskazana rozbieżność orzecznictwa wynikająca z niejednolitej wykładni wskazanego przepisu musi mieć istotny wpływ na wynik sprawy. Dodać się godzi, że nie wyczerpuje tej przesłanki odmienny sposób lub stosowania przepisów prawnych przez sąd pierwszej i drugiej instancji w danej sprawie (por. orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 24 kwietnia 2003 r., I PK 577/02, OSNAPiUS 2003, nr 15, poz. 1).

Przesłanka zawarta w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. także nie zachodzi, gdyż Sądy *meriti* ostatecznie merytorycznie rozpoznały roszczenie skarżącej o zwrot nakładów z tytułu dwukrotnej rozbudowy przedmiotowego budynku w latach osiemdziesiątych ubiegłego wieku, a więc przed otwarciem spadku J.O. w 2001 r., uznając je za bezpodstawne z innych przyczyn. Sąd Najwyższy tę argumentację uznaje za uzasadnioną.

W ostatecznym rozrachunku, że względu na to, że w sprawie o dział spadku po J.O. nie doszło do fizycznego podziału i całkowitego uregulowania stosunków pomiędzy współwłaścicielami, już Sąd pierwszej instancji dopuścił możliwość zgłoszenia wniosku o rozliczenie tych nakładów w rozpoznawanej sprawie. Sąd drugiej instancji tej oceny nie tylko nie podważył, ale wprost ocenę prawną dochodzonych roszczeń dokonaną przez Sąd pierwszej instancji w pełni zaaprobował.

Roszczenie o zwrot nakładów poczynionych przez jednego ze współwłaścicieli na wspólną przysługuje przeciwko osobom, które były współwłaścicielami w czasie dokonywania tych nakładów, (por. uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2006 r. III CZP 11/06, OSNC 2007, nr 3, poz. 35). Wbrew stanowisku skarżącej uczestnik darując wnioskodawczyni w dniu 5 sierpnia 1991 r. swój udział po ojcu przestał być zobowiązany z tytułu dokonanej przez

siostrę rozbudowy budynku, Powołane w skardze odmienne stanowisko nie uwzględnia stanu faktycznego sprawy, tj. że przedmiotowa darowizna miała miejsce właśnie na rzecz dokonującego nakładów współwłaściciela, a darczyńca nie czerpał nigdy korzyści z tych nakładów. Przyjmując, że sporne nakłady stanowiły dług spadku, mogły być rozliczone w dziale przez uwzględnienie ich w wartości udziału spadkowego. Przedmiotem zniesienia współwłasności, nie są nierozliczone długi spadku.

Z tych względów Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).

kc

jw